

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 50. Cæsaris Consultatio de Othonis Cardinalis & Episcopi Augustani protestatione & pacto cum Augustana Civitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII. V. Cives a Magistratu novis oneribus
A. C. 1629. non graventur, hi vero, qui librorum
 inspectioni præsumunt, exactius suo im-
 gilent muneri.

§. L.

*Cæsaris consultatio de Othonis Car-
 dinalis & Episcopi Augustani
 protestatione & pacto cum
 Augustana civitate.*

Quamvis Imperator in omnibus ceteris
 Imperii Ordinibus non nisi salu-
 tate Religionis suum edictum executioni
 dari præcepisset, alia tamen diversa
 que ratio in urbe Augustana non modo
 bonorum Ecclesiasticorum restituti-
 onem, sed ipsum etiam Lutheranae se-
 ctæ usum interdicti postulabat; præter
 quam enim, quod hæc Urbs Confessione
 Augustanæ Carolo V. exhibitæ non subscri-
 pserit, nec eidem adhæserit, insu-
 per illius possessio non modo per Ca-
 tholicorum oppositionem, sed per in-
 ductam Zwinglianorum sectam inter-
 turbata fuit: refertur quippe in ejus-
 dem Urbis Annalibus, quod ab anno
 1530. usque 48. Kellerus, Bucerus,
 & Musculus Zwingliani Præcones jux-
 ta sectam suam concionati sint, ac imple-
 met Senatus Sixtum Betuleium Zwing-
 lianum Gymnasio ad S. Annam præfe-
 cerit.

cerit, suosque Alumnos studiorum Sæc. XVII.
 caussa Basileam emiserit: Præterea an- A. C. 1629.
 te Passaviensem pacem Confessionis Au-
 gustanæ exercitium interruptum fuerit,
 dum Urbs *interim* isti Catholico (ex-
 pulsis Zwinglianis Prædicantibus) sub-
 scripserat, prout ipsa Urbs in pacto in-
 ter se & Othonem Cardinalem inito
 fatetur; anno enim 1548. Otho Truch-
 sessius Cardinalis tum Episcopus Augu-
 stanus nomine totius Cleri, præsentem &
 confirmante Cæsare speciale pactum ac
 conventionem cum urbe Augustana fir-
 mavit, vi cuius injuste ejecti Clerici
 in urbem revocari, eis bona sua red-
 di, atque antiquo jure debita Eccle-
 siastica Jurisdictio in omnes Diæcesis
 suæ fideles præfato Episcopo, ejusque
 Ecclesiæ Cathedrali restitui & reservari
 cautum, sancitumque fuit: Huic in Ca-
 tholicorum favorem accessit, quod Urbs
 Augustana adversus restitutam Episcopi
 jurisdictionem in suas Ecclesias tum nul-
 latenus repugnarit, sed duntaxat circa
quasdam Ecclesias *Interim* sisco cultui de-
 stinatas in litis arbitros compromise-
 rit, ipsa autem Urbs eo ipso, quod
 Præcones Lutheranos rursus acceptan-
 do, ab *interim* recesserit, Zwinglianos
 Prædicantes revocarit, & Georgium
 Melhorn, eo quod Zwinglianis adhæ-
 rere reculasset, urbe expulerit, a com-
 pro-

Sæc. XVII. promisso destitit, proin Episcopi jur
A. C. 1629. dictio per hanc oppositionem non fuer
 interrupta. Postmodum anno quide
 millesimo quingentesimo quinquages
 mo secundo transactio Passaviensis in
 ta sit, ne autem Episcopus quovis p
 cto ab antiqua & agnita possessione ju
 reformandi per hanc pacem dejici po
 set, anno illius sæculi quinquagesim
 quinto die vigesima tertia Martii in co
 mitiis Augustanis præsens & ablen
 Principibus una congregatis suam pro
 testationem offerri voluerit, his verbis
 conceptam: *Nos Otho miseratione D
 na S. R. E. Presbyter Cardinalis & Ep
 scopus Augustanus, &c. fatemur ac decla
 ramus hoc nostro Chirographo, quod con
 nem amatam pacem efficaciter promovere
 & ex nostra parte fideliter servare, neque
 erga quemlibet hostile aliquid moliri velimus
 juxta hoc autem profiteremur ore & cordi
 quod in propositis notulas, seu media Re
 ligionis, & quidquid ei adhæret in dogma
 tibus, jurisdictionibus, rebus ac personis
 multum vel parum consentire, neque posse
 mus, neque volumus: sed speramus nos
 juramenti nostri vinculo, quod Pontifici
 Sanctitati, ac Romane Sedi & Casari
 Majestati, sacroque imperio præstitimus
 in omnibus punctis & articulis illæsos &
 inviolatos esse permansuros, ac potius
 quam contra hoc in aliquem tractatum con
 sentio*

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

sentiamus, corpus & quidquid in terris habemus, constanter derelinquemus, idque coram Deo & toto mundo expresse reservatum nobis volumus, quod in juramenti nostri vinculo, ut constans Christianus & natus Germanus usque ad mortem perseverabimus. Actum Augustæ in Palatio nostro Episcopali die vigesima tertia Maji anno 1555.

Hujus ergo Episcopi pacto & protestatione firmatus Henricus V. Episcopus Augustanus Cæsarem impensius rogabat, ut insuperhabita pace Religiosa, illum in immota possessione Ecclesiasticæ suæ Jurisdictionis tueri vellet. Verum Imperator Electorali Collegio hanc quæstionem maturius examinandam proposuit: *cujus conditionis sit Othonis Episcopi pactum cum Urbe anno 1548. & 82. a Cæsare confirmatum circa Ecclesiasticam Jurisdictionem, & an speciale hoc pactum per subsequentem pacem Religiosam non fuerit sublatum, proin Ecclesiastica jurisdicção ibidem asserta moderno Episcopo ita sit reservata, ut insuperhabita præfata pace, alioque pacto inter Senatus & Protestantes anno 1584. inchoata Catholicæ reformationis negotium urgeri valeat?* Hac quæstione ab Imperii Electoribus diu ac mature discussa responsum est, quod Othonis Episcopi pactum adhucdum in suo persistat vigore, & quidem l. *Hist. Eccles. Tom. LIX.* M quia

Sæc. XVII. quia pacta antecedentia specialiter cum
 A. C. 1629. particulari Imperii statu inita per
versalem transactionem subsequenter
 sine speciali mentione non enerventur
 ipsomet Electore Saxonico in epist.
 Elect. Moguntinum querente, quod pa
 peram in dubium vocetur, an *ejusmodi*
particularia pacta conventa & a Cesaribus
confirmata post Religionis pacem valeant
& servanda sint? II. Quia Othonis pa
 ctum denuo post Religionis pacem An
 no 1582. fuit confirmatum, proin ante
 non sublatum: nec eidem etiam den
 get pactum inter Senatum & Protestan
 tes biennio post initum, eoquod huius
 pacto inserta fuerit hæc clausula
taris: sine præjudicio tertii, proin
 inter duos acta tertio non noceret, pro
 fertim cum Successores tacere con
 fuerint, ne reliqua etiam bona perdes
 di periculo sese exponerent. III. Ip
 etiam Religiosa Pax non lites jam an
 tea compositas, sed tum adhuc con
 troverfias diremerit, Augustæ autem
 ante hanc pacem jam per hoc pactum
 lis de Episcopi jurisdictione & Eccle
 siasticorum bonis dirempta & composi
 ta fuerit. IV. Otho huic paci nunquam
 subscripserit, quantum ad ea, quæ
 dei & juribus Ecclesiasticis *suae Dis*
 ciplinis repugnant. His igitur aliisq
 rationibus per Electores propositis la
 per

perator die vigesima Julii ad Henricum Augustanum Episcopum, atque ejusdem Urbis Senatum literas dedit, eisdem significans, quod vi pacti initi & post pacem confirmati modernus Episcopus Augustanus hucusque *injuria temporum* impeditam executionem, atque Episcopalis jurisdictionis aliunde eidem ex jure competentis, quæque per pacem Religiosam eidem auferri non potuit, restitutionem propugnare, proin Confessionem Augustanam, novamque ejus doctrinam abrogare, & Catholicam religionem revocare, ac propagare, omni jure & æquitate valeat. In iisdem autem literis Imperator Magistratui Augustano insinuabat, quod hanc in rem Ferdinandam Curtium Baronem de Senftenau eo ablegarit, omnemque eidem opem auxiliumque pro perficiendo hoc negotio præstitum iri confideret.

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

§. LI.

Saxonie Electoris literæ ad Cæsarem in favorem Lutheranorum civium Augustanorum.

Superioris ætatis monumenta testantur, quanto furore & violentia Protestantibus ab anno Christi millesimo quingentesimo trigesimo sectam suam vix

Stengel.
comm. rer.
Aug. p. 2.
c. 65. & seq.
relat. Stat.
Aug. p. 105.